

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 4C/139/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616206178
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Šťastná
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2017:7616206178.2

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Katarína Šťastná, v spore žalobkyne: X. N., C.. XX.XX.XXXX, O. M., I. XX, právne zastúpená : JUDr. Martina Tekeliová, advokát, Bijacovce 180, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a.s., IČO: 31 690 904, Garbiarska 2, Košice, o zaplatenie 605,23€ s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 605,23€ s úrokom z omeškania 5,05% ročne zo sumy 605,23€ od 16.03.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňa má nárok na plnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa doručila tunajšiemu súdu dňa 20.04.2016 žalobu, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 605,23€ s úrokom z omeškania 5,05% ročne od 16.03.2015 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 24.03.2000 ako poistník a zároveň poistenec uzavrela so žalovaným ako poisťovateľom poisťnú zmluvu č. 4004100096, predmetom ktorej bolo poistenie pre prípad smrti a dožitia. V poisťnej zmluve bola dohodnutá poisťná doba od 15.03.2000 do 15.03.2015. Dňa 10.08.2007 bol uzatvorený dodatok k Poistnej zmluve zo dňa 24.03.2000, ktorým sa mení celkové poisťné z pôvodnej výšky 214,- Sk, na celkové poisťné znížené vo výške 174,- Sk. Dňa 16.09.2015 žalovaný zaslal žalobkyňi Oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti, ktorou je dožitie sa konca poisťnej doby. Súčasťou predmetného oznámenia bolo vyčíslenie sumy k výplate, a to vo výške 605,23€. Ako spôsob výplaty poisťného plnenia bolo v oznámení uvedené, že peniaze budú zaslané formou šekovej poukážky. Žiadna šeková poukážka však žalobkyňi nebola zaslaná ani spolu s oznámením, ani neskôr. Dňa 19.11.2015 žalovaný zaslal žalobkyňi Oznámenie o prerušení vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Žalovaný sa v predmetnom oznámení odvoláva na jeho pochybnosti o platnosti Poistnej zmluvy zo dňa 24.03.2000, pričom poukazuje na súdne konanie, ktoré sa má zaoberať otázkou platnosti poisťnej zmluvy, avšak takéto súdne konanie o platnosti poisťnej zmluvy nebolo žiadnym spôsobom zo strany žalovaného ku dnešnému dňu preukázané a ani žiaden súd žalobkyňu o takomto konaní neinformoval, pričom žalobkyňa sa dňa 11.01.2016 obrátila na tunajší súd so žiadosťou o poskytnutie informácie o súdnom konaní, ktorého účastníkmi by boli žalobkyňa a žalovaný a ktorého predmetom by bola Poistná zmluva zo dňa 24.3.2000. Zo strany súdu jej bola zaslaná odpoveď, že takéto súdne konanie sa neevduje. S poukazom na uvedené skutočnosti má žalobkyňa dôvodné pochybnosti o pravdivosti informácií uvedených žalovaným v Oznámení zo dňa 19.11.2015. Poisťné plnenie žalobkyňa od žalovaného doposiaľ neobdržala, a to ani sčasti.

2. Ako prostriedky procesného útoku použila žalobkyňa skutkové tvrdenia a listinné dôkazy, a to poisťnú zmluvu zo dňa 24.03.2000, Všeobecné poisťné podmienky, Dodatok k poisťnej zmluve zo dňa 10.08.2007, Oznámenia o finančnom stave k poisťnej zmluve, Oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti zo dňa 16.09.2015, Oznámenie o prerušení vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa

plniť zo dňa 19.11.2015, Žiadosť o poskytnutie informácií s odpoveďou Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 15.01.2016

3. Žalovaný s návrhom nesúhlasil a žiadal ho ako nedôvodný v celom rozsahu zamietnuť. Vo svojom vyjadrení k žalobe v prvom rade namietal platnosť poisťnej zmluvy z dôvodu, že poisťné, ako podstatná obsahová náležitosť zmluvy, bolo od začiatku určené v rozpore so zákonom č. 24/1991 Zb. Podľa zákona platného a účinného v čase uzavretia poisťnej zmluvy malo byť poisťné uvedené v poisťnej zmluve žalobkyne v súlade s § 9 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve stanovené tak, aby vyhovovalo zákonnému kritériu, ktorým bola požiadavka, aby kalkulácie a sadzby poisťného (t.j. výška poisťného, resp. cena poistenia) v štátom schvaľovanom obchodnom pláne, z ktorého žalovaný pri vpísaní poisťného do poisťnej zmluvy žalobcu musel vychádzať, zaručovali dlhodobú splniteľnosť záväzkov v obchodnom pláne. Sadzby poisťného obsahovali poisťné, ktoré sa premietlo do poisťnej zmluvy žalobcu. V protokole z roku 2007 Národná banka Slovenska skonštatovala, že poisťné v poisťnej zmluve žalobcu bolo v rozpore s ustanovením § 31a zák. č. 95/2002 Z.z. a že je v rozpore s ustanovením § 35 zákona č. 8/2008 Z.z. V zmysle citovaných ustanovení výška poisťného musí zabezpečovať trvalú (v ponímaní zákona č. 24/1991 Zb. dlhodobú) splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovne, vrátane tvorby dostatočných technických rezerv (ide o podmnožinu tvorenú výlučne z poisťného, ktorá musí byť logicky nesprávna, ak je nesprávne stanovená výška čitateľa pri správnom menovateli, čo plynie zo s. 2 a s.5 priloženej Notárskej zápisnice N 29/2008 zo dňa 2.6.2008). Z predložených listín (napr. protokol 2007, znalecký posudok č. 4/2008, stanovisko zodpovedného aktuára) tak vyplýva jednoznačné skutkové zistenie, že poisťné v poisťnej zmluve žalobkyne bolo do počiatku určené v rozpore so zákonom č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve, a teda bolo protizákonné, čo znamená, že bolo neplatné. Podstatná náležitosť poisťnej zmluvy - poisťné - bolo pre rozpor so zákonom od počiatku absolútne neplatné, pričom ide o neplatnosť jednej z podstatných náležitostí poisťnej zmluvy, ktorá má za následok neplatnosť celej poisťnej zmluvy.

4. Žalovaný ďalej poukazoval, že časť obsahu poisťnej zmluvy, dokonca jedna z jej podstatných obsahových náležitostí, bola určená v rámci postupu podľa zákona z oblasti verejného práva, preto je potrebné skúmať súlad časti poisťnej zmluvy aj so zákonom z oblasti verejného práva, pretože podľa tohto zákona malo byť poisťné schválené. To, že výšku poisťného určil verejno-právny subjekt v rozpore s vtedajším zákonom je podľa názoru žalovaného významnou skutkovou okolnosťou. V prípade poisťnej zmluvy žalobkyne tak nejde o klasickú súkromno-právnu zmluvu v súčasnom ponímaní, ale o tzv. regulovanú zmluvu. Národná banka Slovenska kontrolovala to, čo jej právny predchodca (MF SR) rozhodnutím z roku 1995 schválil a k čomu žalovaného právne zaviazal, a to výšku poisťného a spôsob, akým sa s ním nakladá (tvorba technických rezerv). Národná banka Slovenska okrem iného zistila, že poisťné je stanovené "zle a nízko", teda že je stanovené protizákonne. Uvedený nedostatok, pretože zhodou okolností je poisťné schválené v období rokov 1991 až 2002, nie je len parametrom významným pre orgán dohľadu v roku 2007, 2008 (NBS), ale je zároveň podľa Občianskeho zákonníka aj podstatnou obsahovou náležitosťou poisťnej zmluvy, ktorá má byť právnym základom nároku uplatnenou v tomto konaní. Uplatňovanie akéhokoľvek nároku z neplatnej poisťnej zmluvy preto nemôže obstať, pretože absolútne neplatný právny úkon so sebou nespája vznik, zmenu alebo zánik žiadnych povinností a ani práv, t.j. ani práva na akékoľvek poisťné plnenie. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu, z ktorého sa má plniť, chýba právny základ nároku.

5. Okrem námietky neplatnosti poisťnej zmluvy namietal žalovaný aj výšku nároku z poisťnej zmluvy, ktorú nepovažoval za dôvodnú. V tejto súvislosti poukázal, že žalobkyňa uzavrela poisťnú zmluvu dňa 15.03.2000 a jej súčasťou boli pôvodne Všeobecné poisťné podmienky schválené štátom z 14.10.1999. Počas trvania poisťného vzťahu žalobkyňa neplatila poisťné vždy riadne a najmä nie včas, mnohokrát bola v omeškaní. Poisťné nebolo zaplatené v poisťných obdobiach od 15.09.2008 do 15.02.2010, t.j. 18 poisťných období za sebou, čoho dôsledkom je, že predmetná poisťná zmluva zanikla dňa 16.02.2009 podľa čl. 9 ods. 1 poisťných podmienok z 14.10.1999 a žalobkyňa svojou finančnou disciplínou naplnila právne predpoklady redukcie poisťnej sumy. Redukcia poisťnej sumy je reakciou na situáciu, keď si poisťník plní svoje povinnosti iba sčasti a preto si pri stanovení poisťného plnenia plní svoje povinnosti iba sčasti aj poisťovňa. Adekvátne omeškanie poisťníka, resp. poruchám v úhrade poisťného dochádza k poníženiu poisťného plnenia postupom podľa príslušnej poisťno-technickej zásady, ktorá je spoločná pre všetky životné poisťovne. Žalobkyňa mala jedinú základnú povinnosť z poisťného vzťahu, a to platiť poisťné riadne a včas. Toto poisťné však vždy včas neplatila, dôsledkom čoho bola premena poistenia na poistenie so zníženou poisťnou sumou. Počas trvania poistenia boli súčasťou poisťnej

zmluvy postupne dve rôzne poisťné podmienky, ktoré sa odlišujú v podmienkach, za akých dochádza ku zmene v obsahu poistenia, v sadzobníku poplatkov a v spôsobe určenia poisťného plnenia. Likvidácia poisťnej udalosti žalobkyne prebehla podľa poisťných podmienok z 21.05.2007, v zmysle ktorých bolo poisťno-matematickým výpočtom, spolu s bonifikáciou, poisťné plnenie stanovené na sumu 996,93€. Od tejto sumy boli odrátané dlžné administratívne poplatky, vrátane zrážkovej dane a žalobkyni bolo vyplatené poisťné plnenie v čistej sume 605,23€, ktoré zodpovedá jej nároku v časti likvidácie poisťnej udalosti. Žalovaný tak zastáva názor, že žalobkyni vyplatil poisťné plnenie v takej výške, na aké mala nárok a vypočítané poisťné plnenie je primerané zaplatenému poisťnému.

6. Ako prostriedky procesnej obrany použil žalovaný skutkové tvrdenia a listinné dôkazy, a to Ako prostriedky procesnej obrany použil žalovaný skutkové tvrdenia a listinné dôkazy, a to stranu 2,18 a 23 Protokolu Národnej Banky Slovenska z dohľadu vykonaného u žalovaného z októbra 2007, List o skončení dohľadu na mieste zo dňa 15.02.2008, Odpoveď na žiadosť o predĺženie termínu zo dňa 18.03.2008, znalecký posudok č. 4/2008 vo veci náhrady škody a ušlého zisku, Notársku zápisnicu o právne významnej skutočnosti a priebehu deja N29/2008, Nz 2331/2008, NCRIs 23161/2008, list Národnej Banky Slovenska zo dňa 30.07.2012 a zo 02.12.2013, Povolenie na výkon poisťovacej činnosti zo dňa 30.05.1995, Protokol o kontrole Ministerstva financií SR, rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 41C/338/2015, rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6C/73/2014, rozsudok Okresného súdu Košice I. sp. zn. 15C/67/2013, uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/154/2015, uznesenie Súdneho dvora vo veci C-342/13, Všeobecné poisťné podmienky platné od 01.06.1995, Všeobecné poisťné podmienky platné od 21.05.2007, Sadzobník administratívnych poplatkov platný od 30.11.2008, Sadzobník administratívnych poplatkov platný od 01.11.2009, Platobný kalendár pre poisťnú zmluvu, Potvrdenie poisťky TS1/07 o znížení poisťného, Poisťka zo dňa 10.08.2007, Oznámenie o zmene obchodného mena zo dňa 03.03.2009, Výpočet redukcie poisťnej sumy, Oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti zo dňa 16.09.2015, článok z časopisu Poisťné rozhľady ročník XXI/2015, článok sudcu NS ČR Pavla Vrcha zo dňa 24.04.2014 a článok zo dňa 10.09.2012 z internetovej stránky peniaze.pravda.sk.

7. K vyjadreniu žalovaného zaslala žalobkyňa vyjadrenie v ktorom poukazuje na to, že ak má žalovaný za to, že poisťná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, disponujúc tou informáciou minimálne od roku 2007, kedy Národná banka Slovenska skonštatovala, že poisťné v poisťnej zmluve žalobkyne je v rozpore s § 31 a zákona č. 95/2002 Z.z. a § 35 zákona č. 8/2008 Z.z., potom následným logickým správaním žalovaného malo byť oznámenie tejto skutočnosti žalobkyni bez zbytočného odkladu po tom, čo mal takúto informáciu k dispozícii. Uvedené platí predovšetkým so zreteľom na skutočnosť, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nie je povinný zisťovať si informácie, na ktoré sa žalovaný odvoláva a ktoré nespádajú ani pod všeobecne známe skutočnosti, ani pod všeobecnej záväznú právne predpisy, o ktorých neznalosť nikoho neospravedľuje. Žalovaný tak na podklade svojich vyjadrení nemal žiadne ďalšie plnenie poisťného od žalobkyne prijať. Žalovaný sa v liste zo dňa 19.11.2015 - Oznámenie o prerušení vyšetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť, vyjadril, že sa obracia na súd v otázke rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť (výšku poisťného plnenia alebo iného plnenia), pričom z predmetného listu vyplýva, že od 19.11.2015 má prebiehať súdne konanie ohľadom spornej otázky, ktoré je podľa odkazu žalovaného dôvodom na prerušenie šetrenia, pričom napriek oznámeniu zo dňa 16.09.2015 o likvidácii poisťnej udalosti, žalovaný nevyplatil poisťné plnenie žalobkyni v žiadnom rozsahu a ani nemá záujem ho vyplatiť. Vyjadrenie žalovaného o odkaze na súdne konanie ohľadom poisťnej zmluvy zo dňa 24.3.2000 sa žalobkyni javí ako zavádzajúce vzhľadom na skutočnosť, že absolútnej neplatnosti právného úkonu sa nie je potrebné dovolávať žalobou na súde, ale pôsobí ex lege. Žalovaný nepredložil informáciu o tom, na akom súde prebieha súdne konanie o neplatnosti poisťnej zmluvy a v akom štádiu je toto konanie. Naopak žalovaný argumentuje len vyjadreniami orgánov dozoru nad bankami a poisťovňami, preto tieto vyjadrenia žalovaného považuje žalobkyňa za účelové. Poukázala, že bola dobromyseľná a konala v dobrej viere v platnosť a existenciu poisťnej zmluvy, na základe ktorej uhrádzala predpísané poisťné, pričom výšku poisťnej sumy, ktorá bola vypočítaná žalovaným v zmysle platných poisťných podmienok nenamietala a ani nenamieta, teda nenamieta redukciu poisťnej sumy. Namietala však, že podľa Oznámenia o likvidácii poisťnej udalosti zo dňa 16.9.2015 jej mali byť peniaze zaslané formou šekovej poukážky, avšak žiadna šeková poukážka jej zaslaná nebola ani spolu s Oznámením o likvidácii poisťnej udalosti, ani neskôr a doposiaľ jej nebola vyplatená ani časť poisťnej sumy určenej na základe šetrenia poisťnej udalosti, a to ani bezhotovostným prevodom ani v hotovosti. Žalovaný síce uvádza, že poisťné plnenie v čistej sume 605,23€ jej bolo vyplatené, avšak úhradu poisťného plnenia - dátum a spôsob úhrady žiadnym spôsobom nekonkretizuje. Za nespornú tak

žalobkyňa považuje výšku žalovaného plnenia 605,23€ a za spornú skutočnosť považuje, že ona tvrdí, že nedošlo k úhrade poisťného plnenia a žalovaný tvrdí, že k úhrade došlo.

8. Pre prípad, že by na základe námietok žalovaného posúdil súd poisťnú zmluvu zo dňa 24.3.2000 ako neplatnú, uplatnila si žalobkyňa náhradu škody, ktorá jej z neplatného právneho úkonu vznikla. Predpokladom vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu je protiprávne spôsobenie neplatnosti právneho úkonu, vznik škody, kauzálny nexus medzi nimi a zavinenie. Ako z vyjadrenia žalovaného vyplýva, sám žalovaný predložil návrh poisťnej zmluvy, ktorá bola v celom rozsahu akceptovaná žalovaným, vrátane dojednaní, ktoré ju majú činiť absolútne neplatnou. V rozpore s vtedy platnou a účinnou právnou úpravou mala byť uzatvorená predmetná poisťná zmluva. Žalobkyni tak vznikla škoda vo výške 605,23€, spočívajúca vo výške poisťného plnenia, na ktoré by mala nárok z poisťnej zmluvy, ak by zavineným konaním žalovaného nebola spôsobená neplatnosť tohto právneho úkonu. Ak by nedošlo k protiprávnemu konaniu žalovaného, žalobkyni by škody nevznikla a mala by nárok na poisťné plnenie na podklade platnej poisťnej zmluvy. Na strane žalovaného postačuje nevedomá neobstarlivosť o vznik škody.

9. Žalovaný v písomnej reakcii na vyjadrenie žalobkyne v podaní zo dňa 10.10.2016 uviedol, že po prešetrení likvidácie poisťnej udalosti žalobkyne zistil, že skutočne nedošlo k vyplateniu poisťného plnenia v zmysle oznámenia zo dňa 16.09.2015, pričom k vyplateniu nemalo dôjsť z dôvodov na strane žalobkyne, ktorá si neprevzala peniaze doručené poštou na adrese uvedenej v nárokovom liste a teda neposkytla potrebnú súčinnosť. Po 7 dňoch od ich neúspešného doručenia boli finančné prostriedky vrátené poštou na účet žalovaného. S poukazom na skutočnosť, že výška uplatneného nároku nie je medzi stranami sporná, navrhol žalovaný uzavretie zmluvy, podľa ktorého by bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 605,23€ bez úrokov z omeškania a bez povinnosti nahradiť trovy konania.

10. S navrhovaným zmierom žalobkyňa nesúhlasila, trvala na úhrade celej výšky istiny bez úrokov z omeškania avšak s náhradou trov konania v rozsahu 50%. Namietala tiež, že by si neprevzala peniaze, ktoré jej mali byť doručené poštou, pretože opakovane sa bola na pošte v mieste bydliska informovať o tom, či jej nebola doručená poštová poukážka v zmysle oznámenia a taktiež sa telefonicky informovala na zákaznickej linke žalovaného, kde jej bolo oznámené, že príkaz na výplatu poisťného plnenia bol zo strany poisťovne doručený do Poštovej banky, ktorá platobný styk zabezpečuje, ale že Poštová banka momentálne nemá poukážky resp. má iné prekážky na výplatu. Následne jej bolo žalovaným doručené oznámenie o prerušení vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu poisťiteľa plniť, preto má za to, že táto skutočnosť vyvracia tvrdenia žalovaného o tom, že jej poisťné plnenie zaplatil a navyše, žalovaný nepredložil žiaden dôkaz o doručení poštovej poukážky. Na toto vyjadrenie žalobkyne, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 21.04.2017, už žalovaný nijako nereagoval.

11. Súd vo veci nariadil pojednávanie, kde vykonal dokazovanie obsahom skutkových tvrdení strán sporu a obsahom listinných dôkazov. Za žalovaného, ktorý bol v čase pojednávania rozhodnutím Národnej banky Slovenska zo dňa 14.06.2017 v nútenej správe, sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nikto nedostavil.

12. Žalobkyňa trvala na podanom návrhu v celom rozsahu s poukazom, že doposiaľ jej nebola zaplatená žiadna suma z poisťného plnenia pre prípad dožitia a mala za to, že zmluva bola uzavretá riadne.

13. Z obsahu predložených listinných dôkazov súd zistil, že strany sporu uzatvorili dňa 24.03.2000 poisťnú zmluvu č. 4004100096, ktorá mala byť uzatvorená ako typ poisťnej zmluvy UDP-K na poisťnú dobu 15 rokov. Začiatok poistenia bol dohodnutý na deň 15.03.2000, koniec poistenia na deň 15.03.2015. Výška poisťného pre prípad smrti a dožitia bola stanovená na 214,- Sk a poisťné malo byť platené mesačne poštovou poukážkou po dobu 10 rokov. Výška poisťnej sumy pre prípad smrti bola v sume 30.000,- Sk a pre prípad dožitia vo výške 45.395,- Sk. Z platobného kalendára pre poisťnú zmluvu č. 4004100096 vyplýva, že žalobkyňa neplatila poisťné v období od 15.09.2008 do 15.02.2010. Žalovaný listami, naposledy zo dňa 22.01.2008, každý rok informoval žalobkyňu o finančnom stave jej poisťnej zmluvy. Listom zo dňa 16.09.2015 oznámil žalovaný žalobkyni, že k tomuto dňu je likvidovaná poisťná udalosť poisťnej zmluvy č. 4004100096 pre prípad dožitia sa konca poisťnej doby. V zmysle tohto oznámenia mala byť žalobkyni vyplatená suma 605,23€ formou šekovej poukážky s tým, že podľa bilancie výška poisťnej sumy a výnosov bola 622,11€, bonifikácia 374,82€, preplatok 5,78€, základ dane z príjmu 284,28€, daň z príjmu 35,01€, administratívne poplatky a nedoplatok

362,47€. Listom zo dňa 19.11.2015 oznámil žalovaný žalobkyňu prerušenie vyšetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť, pretože v rámci administratívno - vyšetrovacieho postupu vznikla právna pochybnosť o tom, či poisťná zmluva je platná. Žalobkyňa žiadala tunajší súd o informáciu, či je vedené súdne konanie o neplatnosť poisťnej zmluvy, pričom listom zo dňa 15.01.2016 jej bolo oznámené, že takéto súdne konanie nie je evidované. Dňa 14.08.2007 žalobkyňa podpísala "Potvrdenie poisťky TS1/07 o znížení poisťného", ktorým potvrdila obdržanie poisťky o znížení poisťného a akceptovala zníženie poisťného z pôvodnej výšky 214,-Sk na novú výšku 174,-Sk. Potvrdenie poisťky o znížení poisťného úplne drobným písmom na záver obsahuje ustanovenie, v zmysle ktorého podpisom potvrdenia poisťník potvrdzuje aj návrh Všeobecných poisťných podmienok zo dňa 21.05.2007 ako súčasť poistenia, ktoré v celom rozsahu akceptuje. Záver potvrdenia obsahuje poučenie o tom, že najneskôr do 10 dní od doručenia tohto potvrdenia poisťovní je poisťník oprávnený odstúpiť od časti XV. Všeobecných poisťných podmienok z 21.05.2007 bez toho, aby odstúpením bol dotknutý zvyšok poisťného vzťahu, v takom prípade sa prípadné spory poisťovne a poisťníka prejednávajú pred príslušným všeobecným súdom. Listom zo dňa 10.08.2007 žalovaný zaslal žalobkyňu poisťné podmienky po znížení poisťného, v zmysle ktorých bol dátum začiatku poistenia 15.03.2000, dátum konca poistenia 15.03.2015, poisťné 174,-Sk, doba platenia poisťného 10 rokov, poisťná suma pre prípad smrti 30.000,-Sk a pre prípad dožitia 45.584,-Sk s tým, že ďalšie nároky sú obsiahnuté vo Všeobecných poisťných podmienkach z 21.05.2007 úplné znenie ktorých je uverejnené na internetovej stránke a ktoré sa tak stávajú súčasťou poisťného vzťahu. Listom zo dňa 3.3.2009 žalovaný informoval žalobkyňu o zmene obchodného mena a zároveň o tom, že v zmysle aktuálnych Všeobecných poisťných podmienok je povinný s účinnosťou od 1.1.2009 uhrádzať žalovanému administratívny a správny poplatok vo výške 11,95€ mesačne.

14. Podľa Protokolu Národnej Banky Slovenska ODO - 12990/2007 z októbra 2007 mal byť u žalovaného vykonávaný dohľad, kde okrem iného bol zistený ten nedostatok, že kalkulačné vzorce nie sú v súlade s poisťno - matematickými metódami na výpočet poisťného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným. Žalovanému boli po vykonanom dohľade dané odporúčania a uložená povinnosť na prijatie opatrení na nápravu a odstránenie nedostatkov.

15. Dňa 07.04.2008 spísali konatelia žalovaného Notársku zápisnicu N29/2008, Nz 2331/2008, NCRIs 23161/2008 o právne významnej skutočnosti a priebehu deja v súvislosti s výkonom dohľadu Národnej Banky Slovenska, kde na strane 5 notárskej zápisnice je uvedené, poisťné bolo poisťovňou počítané z poisťnej sumy na smrť, pričom správne malo byť počítané z vyššej poisťnej sumy na dožitie pri produkte s názvom UDP - K , a to je chybné z poisťno - matematického pohľadu. Nízke nesprávne kalkulované poisťné pri produkte UDP- K je kľúčovým problémom.

16. Listom zo dňa 02.12.2013 Národná Banka Slovenska odpovedá Arbitrážnemu súdu v Košiciach na otázky týkajúce sa súdneho sporu vedeného žalovaným a uvádza, že žalovanému bolo dané povolenie na výkon poisťovacej činnosti Ministerstvom financií SR zo dňa 30.05.1995, pričom súčasťou povolenia sú i schválené všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie. Prílohou žiadosti o povolenie podnikat' ako poisťovňa bol aj obchodný plán činnosti poisťovne, ktorý v súlade s § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991Zb. obsahoval aj údaje o sadzbách poisťného, vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia ako aj veľkosť úrokových sadzieb pre schvaľované poisťné produkty poisťovne vrátane produktu UDP-K. Kalkulácie a sadzby poisťného poistenia UDP-K boli odsúhlasené Ministerstvom financií SR v rámci povoľovacieho konania a po vydaní povolenia sa tak stali pre poisťovňu záväznými. Protokol Národnej Banky Slovenska z októbra 2007 z dohľadu vykonávaného u žalovaného obsahuje nedostatok zistený u žalovaného, a to, že kalkulačné vzorce nie sú v súlade s poisťno - matematickými metódami na výpočet poisťného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným. V dôsledku tejto poisťno - matematickej nesprávnej poisťovňa nemohla ďalej používať kalkulácie a sadzby poisťného produktu UDP - K uvedené v obchodnom pláne činnosti poisťovne, čím sa stalo rozhodnutie Ministerstva financií SR vo vzťahu k poisteniu UDP- K materiálne neplatným. Aplikáciou nesprávnych poisťno - matematických vzorcov sa poisťovňa vystavovala riziku, že v prípade dožitia sa konca poisťnej doby nebude mať dostatok finančných prostriedkov na výplatu dojednanej poisťnej sumy na dožitie. Za účelom odstránenia tohto nedostatku Národná Banka Slovenska uložila žalovanému prijať a splniť také opatrenia, ktoré by odstránili nedostatok v kalkuláciách dotknutých produktov, vrátane produktu UDP-K, a tým umožnili správnu tvorbu technickej rezervy na životné poistenie. Nesprávny poisťno - matematický

postup bolo potrebné revidovať, nesprávne kalkulácie prepočítať a podľa vykonaného prepočtu prijať opatrenia, ktoré by odvrátili riziko nesprávnej tvorby technickej rezervy na životné poistenie s tým, že Národná Banka Slovenska nešpecifikovala konkrétny postup na odstránenie nedostatkov v činnosti poisťovne. Spôsob prijatia opatrení na odstránenie nedostatkov bol na vlastnej úvahe poisťovne.

17. Podľa výpočtu redukcie poistnej sumy v prípade poistnej zmluvy uzatvorenej žalobkyňou by jej vznikol nárok na poistné plnenie vo výške 1.506,84€ pre prípad dožitia, ak by namiesto pôvodne plateného mesačného poistného vo výške 7,1035€ platila mesačné poistné vo výške 10,7263€.

18. Podľa § 5 ods. 1 Civilného sporového poriadku na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí, súd skúma, či sa spor nemá prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní.

19. Podľa § 5 ods. 2 Civilného sporového poriadku na námietku uplatnenú neskôr súd neprihliada.

20. Podľa § 6 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak súd na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone zistí, že spor sa má prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní, konanie zastaví.

21. Podľa § 6 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak bolo konanie zastavené podľa odseku 1 a ak bola v tej istej veci podaná žaloba na rozhodcovský súd do 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o zastavení konania, zostávajú právne účinky pôvodnej žaloby zachované.

22. Podľa § 6 ods. 3 Civilného sporového poriadku ak bolo konanie pred rozhodcovským súdom zastavené pre nedostatok jeho právomoci alebo o nedostatku právomoci rozhodcovského súdu sa rozhodlo v konaní podľa osobitného zákona, zostávajú právne účinky žaloby podanej na rozhodcovský súd zachované, ak bude žaloba podaná do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia rozhodcovského súdu o zastavení rozhodcovského konania alebo od právoplatnosti rozhodnutia súdu o určení, že rozhodcovský súd nemá právomoc.

23. Podľa § 7 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd na námietku žalovaného neprihliadne a spor prejedná a rozhodne, ak strany vyhlásia, že na rozhodcovskej zmluve netrvajú, alebo ak uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté. Neprihliadnutie na námietku musí súd odôvodniť v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Podľa § 7 ods. 2 Civilného sporového poriadku podľa odseku 1 súd postupuje aj vtedy, ak zistí, že spor nemôže byť predmetom rozhodcovského konania alebo že sa rozhodcovský súd odmietol sporom zaoberať.

25. Podľa § 8 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak sa rozhodcovské konanie začalo skôr ako konanie na súde, súd konanie aj bez návrhu preruší až dovtedy, kým sa v rozhodcovskom konaní rozhodne o právomoci alebo vo veci samej.

26. Podľa § 8 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak bolo právoplatne rozhodnuté, že spor sa má prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní, súd konanie zastaví.

27. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobnému návrhu, t.j. pri prvom úkone vo veci samej, namietal nedostatok právomoci tunajšieho prejednať a rozhodnúť vec, a to z dôvodu, že medzi stranami sporu došlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy formou rozhodcovskej doložky, na základe ktorej sa dohodli, že všetky spory a nároky vyplývajúce z poistnej zmluvy (ktorej plnenie je predmetom tohto konania) budú riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Súd uvádza, že podmienkou platnosti rozhodcovskej zmluvy je jej písomná forma. Nedodržanie zákonom predpísanej písomnej formy má za následok absolútnu neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva uvedená v článku XV. Všeobecných poistných podmienok a v bode 2. Osobitných dojednaní nie je podpísaná zmluvnými stranami. Okrem toho rozhodcovská doložka uvedená v týchto podmienkach je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže podľa nej by sa všetky spory zo spotrebiteľskej zmluvy riešili výlučne v rozhodcovskom konaní. Prehlásenie žalobkyne ako spotrebiteľa o tom, že pristupuje k uvádzaným podmienkam v Potvrdení poisťky TS1/07 o znížení poistného je napísané drobným písmom,

je neoddeliteľnou súčasťou listiny vopred pripravenej žalovaným a žalobkyňa tak mohla podpísať listinu ako celok alebo ako celok ju odmietnuť. Keďže nedošlo k platnému uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, spor nemohol prejednať rozhodcovský súd a preto je daná právomoc tunajšieho súdu danú vec prejednať.

28. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 788 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000, poisťovnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poisťiteľom poisťovnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poisťné. Súčasťou poisťnej zmluvy sú všeobecné poisťné podmienky poisťiteľa schválené orgánom štátneho dozoru v poisťovníctve (poisťné podmienky), na ktoré sa poisťná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené. V poisťnej zmluve sa možno od poisťných podmienok odchýliť len v prípadoch v nich určených. V iných prípadoch sa možno odchýliť, len pokiaľ je to na prospech poisteného.

30. Podľa § 790 písmena b/ Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000, poisťiť možno najmä fyzickú osobu pre prípad jej telesného poškodenia, smrti, dožitia sa určitého veku alebo pre prípad inej poisťnej udalosti (poistenie osôb);

31. Podľa § 791 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy , t.j. k 24.03.2000, pre právne úkony týkajúce sa poistenia je potrebná písomná forma, ak nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak. Poisťiteľ vydá tomu, kto s ním poisťovnú zmluvu uzavrel, poisťku ako písomné potvrdenie o uzavretí poisťnej zmluvy. Ak dôjde ku strate alebo k zničeniu poisťky, vydá poisťiteľ tomu, kto s ním poisťovnú zmluvu uzavrel, na jeho žiadosť a náklady druhopis poisťky. Pokiaľ treba podľa poisťných podmienok poisťku predložiť na uplatnenie práva na poisťné plnenie, môže poisťiteľ požadovať, aby sa poisťka pred vydaním druhopisu umorila.

32. Podľa §796 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000 ten, kto s poisťiteľom uzavrel poisťovnú zmluvu, je povinný platiť poisťné, a to za dohodnuté poisťné obdobia (bežné poisťné); možno tiež dohodnúť, že poisťné bude zaplatené naraz za celú dobu, na ktorú bolo poistenie dojednané (jednorazové poisťné).

33. Podľa § 797 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach ustanovené inak, ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený). Právo na plnenie vznikne, ak nastane skutočnosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťiteľa plniť (poisťná udalosť). Plnenie je splatné do pätnástich dní, len čo poisťiteľ skončil vyšetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poisťiteľa plniť. Vyšetrenie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu; ak sa nemôže skončiť do jedného mesiaca po tom, keď sa poisťiteľ o poisťnej udalosti dozvedel, je poisťiteľ povinný poskytnúť poistenému na požiadanie primeraný preddavok.

34. Podľa § 803 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka účinného čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000, poisťiteľ má právo na poisťné za dobu do zániku poistenia. Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo bežné poisťné zaplatené, je poisťiteľ povinný zvyšujúcu časť poisťného vrátiť. Ak nastala poisťná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, patrí poisťiteľovi poisťné do konca poisťného obdobia, v ktorom poisťná udalosť nastala; jednorazové poisťné patrí poisťiteľovi aj v týchto prípadoch vždy celé.

35. Podľa 816 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy t.j. k 24.03.2000 z poistenia osôb má poistený právo, aby mu bola vyplatená dohodnutá suma alebo aby mu bol platený dohodnutý dôchodok alebo aby mu bolo poskytnuté plnenie vo výške určenej podľa poistných podmienok, ak u neho nastane poistná udalosť.

36. Poistná zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý uzatvára na jednej strane právnická osoba - poisťovateľ a na strane druhej fyzická alebo právnická osoba - poistník. V danom prípade uzavrela žalobkyňa ako poistník so žalovaným ako poisťovateľom poistnú zmluvu, ktorej predmetom je poistenie osôb, na základe ktorej sa žalobkyňa zaviazala platiť zmluvne dohodnuté poistné a žalovaný sa zaviazal, že v prípade vzniku poistnej udalosti uskutoční plnenie.

37. Keďže žalovaný namietal platnosť poistnej zmluvy, súd skúmal dôvodnosť tohto tvrdenia. Zmluvný vzťah založený medzi účastníkmi konania zmluvou o poistení vznikol dňa 24.03.2000 a nebol zistený žiaden dôvod absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, pretože nie je v rozpore so žiadnym ustanovením Občianskeho zákonníka, ani v rozpore s iným zákonom platným v čase jej uzavretia. Výšku sadzieb poistného si určoval žalovaný a pokiaľ Národná Banka Slovenska ako orgán vykonávajúci dozor nad finančným trhom po kontrole u neho zistila, že kalkulačné vzorce žalovaného (poisťovne) nie sú v súlade s poistnými a matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv, uvedená skutočnosť nemôže ísť na vrub žalobkyne. Žalovaný v konaní nepreukázal, že sa plnenie podľa pôvodnej poistnej zmluvy v dôsledku uvedených okolností stalo nemožným. Plnenie nie je nemožné, ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok s väčšími nákladmi. Poistený ako spotrebiteľ nemôže znášať prípadné riziká, ktoré vyplývajú žalovanému z jeho podnikateľskej činnosti resp. zmeny jeho ekonomickej situácie, ku ktorej mohlo dôjsť v dôsledku zmeny poistno - matematických výpočtov. To, či žalovanému konaním orgánov štátneho dohľadu vznikla škoda, je predmetom iného súdneho konania, ktoré však podľa názoru súdu nemá vplyv na platnosť konkrétneho zmluvného poistného vzťahu žalobkyne a žalovaného. Z uvedených dôvodov dospel súd k presvedčeniu, že predmetná poistná zmluva je riadna a platná a jej účastníci sú jej obsahom viazaní.

38. Pokiaľ ide o samotný nárok, tak ako konštatovali strany sporu a ako vyplynulo aj listinných dôkazov, výška nároku nebola medzi stranami sporná, nakoľko žalobkyňa akceptovala a žiadnym spôsobom nenamietala redukcii poistného plnenia a likvidáciou priznaný nárok na plnenie vo výške 605,23€, pričom túto výšku plnenia jej oznámil sám žalovaný listom zo dňa 16.09.2015 v Oznámení o likvidácii poistnej udalosti a aj vo svojom vyjadrení k žalobe potvrdil, že nárok v tejto výške považuje za odôvodnený a v súlade s výškou poistného, ktoré žalobkyňa platila. Jedinou spornou skutočnosťou medzi stranami bolo, či uvedená suma bola poukázaná na účet žalobkyne, pričom aj v tejto skutočnosti došlo k odstráneniu rozporu tým, že žalovaný vo svojom písomnom podaní, kde navrhoval uzavretie zmluvy potvrdil, že k poukázaniu platby na účet žalobkyne nedošlo, pričom v priebehu konania žalovaný žiadnym relevantným dôkazom nepreukázal, že platbu na účet žalobkyne poukázal.

39. Poistnú zmluvu posúdil súd ako zmluvu spotrebiteľskú. Je z nej zrejmé, že žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa ako spotrebiteľ uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Súdom nebol v konaní zistený žiaden dôvod absolútnej neplatnosti poistnej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi konania, pretože nie je v rozpore so žiadnym ustanovením Občianskeho zákonníka, ani v rozpore s iným zákonom platným v čase jej uzavretia. Súd nezistil, aby táto zmluva svojim účelom zákon obchádzala a z vykonaného dokazovania nevyplývalo ani to, že by tu boli iné dôvody neplatnosti zmluvy podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vzťah z poistnej zmluvy je súkromnoprávny. Žalovaný sa ako poisťovateľ zaviazal pri splnení ním určených podmienok poskytnúť poistenému poistné plnenie v dojednanom rozsahu. Skutočnosť, že žalovanému bola podľa verejnoprávnych predpisov uložená povinnosť zosúladiť výpočet poistného so záväzkami voči poisteným, nemá vplyv na už uzatvorené zmluvy a ani nespôsobuje neplatnosť týchto poistných zmlúv. Dokazovaním mal súd preukázať, že po ukončení poistného vzťahu uplynutím doby, na ktorú bola poistná zmluva uzatvorená, žalovaný napriek oznámení o likvidácii poistnej udalosti nevyplatil žalobkyňi žiadne poistné plnenie, ktoré jej malo byť vyplatené vo výške 605,23€, na základe čoho považoval žalobu za dôvodnú a nárok žalobkyne za preukázaný.

40. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa citovaného ustanovenia boli žalobkyni priznané aj úroky z omeškania odo dňa 16.03.2015, t.j. odo dňa, ktorý nasledoval po skončení poistenia. Výška úrokov z omeškania bola určená podľa vládneho nariadenia č. 87/1995 Z.z.

42. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. O trovách konania rozhodol súd podľa úspešnosti v spore. Súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, teda žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto jej náhrada trov konania bola priznaná v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Spišská Nová Ves.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.